



Høgskolen i Telemark

Fakultet for allmennvitenskapelige fag

SLUTTEKSAMEN

Emnekode:	6030
Emnenavn:	Finansregnskap med konsern
Studiepoeng for emnet:	7,5
Omfang av denne eksamenen i % av heile emnet:	100 %
Eksamensdato:	21.05.2013
Eksamenssted:	Bø
Lengde/tidsrom:	4 timer (09:00 – 13:00)
Målform:	Bokmål / nynorsk
Ant. sider inkl. framside	9 sider + vedlegg (2 ark)
Tillatte hjelpemidler:	Revisors håndbok Lovsamling og/eller særtrykk / utskrift av lover Kopier av regnskapsstandarder (NRS) Egen kalkulator
Merknader:	Husk kandidatnummer på alle ark.
Ant. vedlegg:	Ett vedlegg i to eksemplarer (ett til innlevering og ett til kladd).

Eksamensresultat finn du etter sensurfall ved å logge deg inn med brukarnamn og passord på StudentWeb (hit.no)

BOKMÅL

OPPGAVE 1. (45 %)

Mor AS kjøpte den 01.01.2012 80 % av aksjene i Datter AS for 9 000.

Balansetall for virksomhetene umiddelbart etter oppkjøpet:

	Mor AS	Datter AS
Eiendeler		
Anleggsmidler		
Aksjer i Datter AS	9 000	0
Tomter	4 000	1 200
Bygninger	15 000	6 000
Andre varige driftsmidler	3 500	2 600
Omløpsmidler		
Varelager	2 500	1 800
Aksjer	700	400
Andre omløpsmidler	1 700	1 100
Sum eiendeler	36 400	13 100
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital		
Aksjekapital	10 000	2 000
Annen egenkapital	7 600	4 500
Langsiktig gjeld		
Utsatt skatt	1 800	600
Diverse langsiktig gjeld	14 000	4 700
Kortsiktig gjeld		
Diverse kortsiktig gjeld	3 000	1 300
Sum egenkapital og gjeld	36 400	13 100

Ved fastsettelsen av kjøpesummen ble det lagt til grunn avvik mellom bokført verdi og virkelig verdi på følgende eiendeler i balansen til Datter AS:

- Merverdi i Tomter 300
- Merverdi i Bygninger 800
- Merverdi i Andre varige driftsmidler 400
- Merverdi i Varelager 500
- Merverdi i Aksjer (omløpsmidler) 100

Det skal utarbeides en mer-/mindreverdianalyse på konsernetableringstidspunktet. Ved beregningen skal en se bort fra skattemessig effekt knyttet til merverdier i aksjer. For øvrig skal skatt beregnes etter en sats på 28 %.

- 1) Sett opp analysen i henhold til God regnskapsskikk der Goodwill behandles etter "eiersynet" (kun med majoritetens andel).

Det skal utarbeides konsernregnskap for 2012. Ved eliminering av urealisert intern fortjeneste skal elimineringen henføres til kjøpende selskap.

Vi får opplyst følgende forhold som kan ha betydning for konsolideringen:

- a. Ved utgangen av 2012 er gjenvinnbart beløp for tomter i Datter AS vurdert til 1.600.
 - b. Bygninger tilhørende Datter AS avskrives lineært i selskapsregnskapet. Gjenværende avskrivningsperiode pr 01.01.2012 var 16 år. Gjenvinnbart beløp for bygningene er vurdert til 6.900 ved utgangen av 2012.
 - c. Andre varige driftsmidler i Datter AS avskrives over gjenværende periode på 5 år. Det er ikke grunnlag for nedskrivning.
 - d. Goodwill skal avskrives lineært over 4 år.
 - e. Varelager i Datter AS pr 01.01.2012 er solgt ut av konsernet i løpet av året.
 - f. Mor AS har solgt sine omløpsaksjer for 800 og Datter AS har solgt sine for 550. Datter AS har kjøpt nye omløpsaksjer for 450. Ved årets slutt er disse vurdert til 400.
 - g. I 2012 har Mor AS solgt et vareparti til Datter AS for 400. Varene er ikke betalt pr 31.12.2012. Mor AS hadde kjøpt varene inn for 300. Datter AS har solgt 60 % av varene videre ut av konsernet for 240. Resten av varene er balanseført som lager hos Datter AS til anskaffelsesverdi.
 - h. Datter AS har i 2012 tatt opp et langsiktig lån hos Mor AS. Lånesaldo pr 31.12.2012 er 600. Datter AS har betalt renter i 2012 med 15.
 - i. I 2012 har Datter AS solgt varer til Mor AS for i alt 1.800. Datter AS hadde kjøpt varene inn for 1.200. Alle varene er solgt videre ut av konsernet for 2.500.
 - j. Datter AS kjøpte den 01.10.2012 en maskin fra Mor AS for 2.000 vurdert til markedspris. Denne maskinen hadde Mor AS kjøpt for 4.000, og avskrevet lineært med 10 % pr år, slik at balanseført verdi pr 01.01.2012 var 1.800. Datter AS har i sitt selskapsregnskap for 2012 avskrevet maskinen lineært basert på en gjenværende levetid på 5 år.
 - k. I selskapsregnskapene for 2012 har Mor AS et årsoverskudd på 5.000, og Datter AS et årsoverskudd på 2.100.
 - l. Mor AS har pr 31.12.2012 avsatt 600 til utbytte, og Datter AS har satt av 400. For begge selskaper er resten av årsoverskuddet overført til Annen egenkapital.
- 2) Foreta elimineringer som danner grunnlag for utarbeidelse av konsernregnskapet med klar henvisning til hvilke regnskapslinjer i resultatregnskap og balanse som blir berørte. Vedlagt løsningsark kan benyttes. Dersom momentene inneholder informasjon som ikke benyttes i elimineringen, skal dette grunngis.
 - 3) Ta utgangspunkt i årsresultatene fra selskapsregnskapene og elimineringene under spm. 2), og beregn konsernets årsresultat før og etter minoritetsinteresser.

- 4) Beregn konsernets egenkapital pr 31.12.2012 fordelt på majoritet og minoritet. Det er ingen endringer i egenkapitalen ut over overskuddsdisponeringen.
- 5) Forklar hvordan elimineringsmomentet j. hadde blitt hvis salgssum = markedsverdi hadde vært 1.400 i stedet for 2.000.

OPPGAVE 2 (15 %)

Et selskap har et avdragsfritt pantelån på 1 million Euro. Lånet blei tatt opp i november 2011, da kursen på Euro var NOK 7,84. Den 31.12.2011 var kursen på Euro NOK 7,77. Pr 31.12.2012 var kursen redusert til NOK 7,38.

1. Vis hvordan lånet skal presenteres i selskapets balanse pr 31.12.2012, og eventuell resultateffekt i 2012.

Selskapet har også foretatt en langsiktig investering i 10.000 aksjer i et amerikansk selskap. Aksjene blei anskaffet i januar til en kurs på USD 45 pr aksje. Pr 31.12.2012 er børskursen økt til USD 50. Valutakursen for USD i NOK var på anskaffelsestidspunktet (januar) 5,88. Ved utgangen av 2012 var kursen på USD falt til NOK 5,59.

2. Vis hvordan aksjene skal presenteres i selskapets balanse pr 31.12.2012, og eventuell resultateffekt i 2012.

OPPGAVE 3 (40 %)

I denne oppgaven skal en se bort fra skatt og merverdiavgift.

Skipsbygg AS, som utarbeider regnskap etter regnskapslovens ordinære regler, har inngått kontrakt på bygging av en ferge. Kontraktsummen utgjør 60 MNOK. Byggeperioden er fra 01.05.2010 til 31.08.2012.

Ved kontraktsinngåelsen er samla kontraktskostnader estimert til 53 MNOK.

I 2010 påløp det 16,5 MNOK i kontraktskostnader.

- a. Foreta nødvendige beregninger, og vis hvordan kontrakten påvirker selskapets resultatregnskap og balanse for 2010.

I 2011 påløp det ytterligere 26 MNOK i kontraktskostnader. I løpet av året blir en oppmerksom på en konstruksjonsfeil som medfører betydelige merkostnader. Det er dessuten inngått en tilleggsavtale med kjøper om levering av ekstra utstyr med en salgssum på 2 MNOK. Nytt estimat på totale prosjektkostnader inkludert ekstra utstyr er på 63,5 MNOK.

- b. Foreta nødvendige beregninger, og vis hvordan kontrakten påvirker selskapets resultatregnskap og balanse for 2011.

I 2012 avsluttes prosjektet og kontraktsummen blir fakturert. På grunn av forsinkelse trekker oppdragsgiver fra 0,4 MNOK i dagbøter. Det påløper 20,8 MNOK i prosjektkostnader i 2012.

- c. Foreta nødvendige beregninger, og vis hvordan kontrakten påvirker selskapets resultatregnskap og balanse for 2012.

---oo0oo---

La oss forutsette at Skipsbygg AS hadde benyttet et eksternt konsulentfirma til å konstruere fergen og utarbeide tekniske tegninger. Skipsbygg AS hevder at konsulentfirmaet er ansvarlig for merkostnadene som oppstod, og selskapet har framsatt et krav om erstatning på inntil 7 MNOK. Konsulentfirmaet på sin side hevder at årsaken til feilen ligger i mangler ved kravspesifikasjonene som var utarbeidet av Skipsbygg AS. Ved regnskapsavleggelsen for 2011 er saken uavklart.

- d. Drøft hvordan Skipsbygg AS skal behandle erstatningskravet i årsregnskapet for 2011?

La oss forutsette at styret i Skipsbygg AS sluttbehandler årsregnskapet for 2011 i møte 15.05.2012. Signert årsregnskap sendes den 24.05.2012 til aksjeeierne sammen med innkalling til ordinær generalforsamling den 10.06.2012. Den 07.06.2012 inngås det forlik mellom Skipsbygg AS og konsulentfirmaet om en erstatning på 3 MNOK.

- e. Drøft hvilken innvirkning forliket har på årsregnskapet for 2011.

NYNORSK

OPPGÅVE 1. (45 %)

Mor AS kjøpte den 01.01.2012 80 % av aksjane i Dotter AS for 9 000.

Balansetall for verksemdene rett etter oppkjøpet:

	Mor AS	Dotter AS
Eigendelar		
Anleggsmidler		
Aksjar i Dotter AS	9 000	0
Tomter	4 000	1 200
Bygninger	15 000	6 000
Andre varige driftsmidler	3 500	2 600
Omløpsmidlar		
Varelager	2 500	1 800
Aksjar	700	400
Andre omløpsmidlar	1 700	1 100
Sum eigendelar	36 400	13 100
Eigenkapital og gjeld		
Eigenkapital		
Aksjekapital	10 000	2 000
Annen eigenkapital	7 600	4 500
Langsiktig gjeld		
Utsatt skatt	1 800	600
Diverse langsiktig gjeld	14 000	4 700
Kortsiktig gjeld		
Diverse kortsiktig gjeld	3 000	1 300
Sum eigenkapital og gjeld	36 400	13 100

Ved fastsettelsen av kjøpesummen ble det lagt til grunn avvik mellom bokført verdi og verkeleg verdi på følgjande eigendelar i balansen til Dotter AS:

- Meirverdi i Tomter 300
- Meirverdi i Bygninger 800
- Meirverdi i Andre varige driftsmidler 400
- Meirverdi i Varelager 500
- Meirverdi i Aksjar (omløpsmidlar) 100

Det skal utarbeidast ei meir-/mindreverdianalyse på konsernetableringstidspunktet. I utrekninga skal ein sjå bort frå skattemessig effekt knytt til Meirverdiar i aksjar. Elles skal skatt utreknast etter ein sats på 28 %.

- 1) Sett opp analysen i samsvar med God rekneskapsskikk der Goodwill blir behandla etter "eigarsynet" (bare med majoritetens del).

Det skal utarbeidast konsernrekneskap for 2012. Ved eliminering av urealisert intern fortjeneste skal elimineringa førast mot kjøpande selskap.

Vi får opplyst følgjande forhold som kan verke inn på konsolideringa:

- a. Ved utgangen av 2012 er gjenvinnbart beløp for tomter i Dotter AS vurdert til 1.600.
 - b. Bygningar som tilhøyrar Dotter AS skal avskrivas lineært i selskapsrekneskapet. Gjenverande avskrivingsperiode pr 01.01.2012 var 16 år. Gjenvinnbart beløp for bygningane er vurdert til 6.900 ved utgangen av 2012.
 - c. Andre varige driftsmidlar i Dotter AS skal avskrivas over gjenverande periode på 5 år. Det er ikkje grunnlag for nedskriving.
 - d. Goodwill skal avskrivas lineært over 4 år.
 - e. Varelager i Dotter AS pr 01.01.2012 er selt ut av konsernet i løpet av året.
 - f. Mor AS har selt sine omløpsaksjar for 800 og Dotter AS har selt sine for 550. Dotter AS har kjøpt nye omløpsaksjar for 450. Ved årets slutt er disse vurdert til 400.
 - g. I 2012 har Mor AS selt et vareparti til Dotter AS for 400. Varene er ikkje betalt pr 31.12.2012. Mor AS hadde kjøpt varene inn for 300. Dotter AS har selt 60 % av varene vidare ut av konsernet for 240. Resten av varene er balanseført som lager hos Dotter AS til kostpris.
 - h. Dotter AS har i 2012 tatt opp et langsiktig lån hos Mor AS. Lånesaldo pr 31.12.2012 er 600. Dotter AS har betalt renter i 2012 med 15.
 - i. I 2012 har Dotter AS selt varer til Mor AS for i alt 1.800. Dotter AS hadde kjøpt varene inn for 1.200. Alle varene er selt vidare ut av konsernet for 2.500.
 - j. Dotter AS kjøpte den 01.10.2012 en maskin frå Mor AS for 2.000 vurdert til marknadspris. Denne maskinen hadde Mor AS kjøpt for 4.000 og avskrive lineært med 10 % pr år, slik at balanseført verdi pr 01.01.2012 var 1.800. Dotter AS har i sitt selskapsrekneskap for 2012 avskrive maskinen lineært basert på ei gjenverande levetid på 5 år.
 - k. I selskapsrekneskapa for 2012 har Mor AS eit årsoverskot på 5.000, og Dotter AS eit årsoverskot på 2.100.
 - l. Mor AS har pr 31.12.2012 avsett 600 til utbytte, og Dotter AS har satt av 400. For begge selskapa er resten av årsoverskotet overført til Annen eigenkapital.
- 2) Foreta elimineringar som dannar grunnlag for å utarbeide konsernrekneskapen med klar tilvising til kva for rekneskapslinjer i resultatrekneskap og balanse som blir påverka. Vedlagt løysningsark kan nyttast. Dersom momenta inneheld informasjon som ikkje nyttast i elimineringa, skal dette grunngjevast.
 - 3) Ta utgangspunkt i årsresultata frå selskapsrekneskapa og elimineringane under spm. 2), og rekn ut konsernets årsresultat før og etter minoritetsinteresser.
 - 4) Rekn ut konsernets eigenkapital pr 31.12.2012 fordelt på majoritet og minoritet. Det er ingen endringar i eigenkapitalen ut over overskotsdisponeringa.

- 5) Forklar korleis elimineringa av moment j. hadde blitt dersom salssum = marknadsverdi hadde vore 1.400 i staden for 2.000.

OPPGÅVE 2 (15 %)

Eit selskap har eit avdragsfritt pantelån på 1 million Euro. Lånet blei tatt opp i november 2011, da kursen på Euro var NOK 7,84. Den 31.12.2011 var kursen på Euro NOK 7,77. Pr 31.12.2012 var kursen redusert til NOK 7,38.

1. Vis korleis lånet skal presenterast i selskapets balanse pr 31.12.2012, og eventuell resultateffekt i 2012.

Selskapet har også gjennomført ein langsiktig investering i 10.000 aksjar i eit amerikansk selskap. Aksjane blei kjøpt i januar til ein kurs på USD 45 pr aksje. Pr 31.12.2012 er børskursen økt til USD 50. Valutakursen for USD i NOK var på kjøpstidspunktet (januar) 5,88. Ved utgangen av 2012 var kursen på USD falt til NOK 5,59.

2. Vis korleis aksjane skal presenterast i selskapets balanse pr 31.12.2012, og eventuell resultateffekt i 2012.

OPPGÅVE 3 (40 %)

I denne oppgåva skal ein sjå bort frå skatt og Meirverdiavgift.

Skipsbygg AS, som utarbeider rekneskap etter rekneskapslovens ordinære regler, har inngått kontrakt på bygging av en ferje. Kontraktsummen utgjør 60 MNOK. Byggeperioden er frå 01.05.2010 til 31.08.2012.

Ved inngåing av kontrakten er samla kontraktskostnader estimert til 53 MNOK.

I 2010 var kontraktskostnadane 16,5 MNOK.

- a. Foreta nødvendige utrekningar, og vis korleis kontrakten påverkar selskapets resultatrekneskap og balanse for 2010.

I 2011 kom det på ytterligere 26 MNOK i kontraktskostnader. I løpet av året blir en merksam på ein konstruksjonsfeil som medfører betydelige meirkostnader. Det er dessutan inngått en tilleggsavtale med kjøper om levering av ekstra utstyr med en salssum på 2 MNOK. Nytt estimat på totale prosjektkostnader inkludert ekstra utstyr er på 63,5 MNOK.

- b. Foreta nødvendige utrekningar, og vis korleis kontrakten påverkar selskapets resultatrekneskap og balanse for 2011.

I 2012 blir prosjektet avslutta og kontraktsummen blir fakturert. På grunn av for sein levering trekker oppdragsgjevar frå 0,4 MNOK i dagbøter. Det kom på 20,8 MNOK i prosjektkostnader i 2012.

- c. Foreta nødvendige utrekningar, og vis korleis kontrakten påverkar selskapets resultatrekneskap og balanse for 2012.

---oo0oo---

La oss gå ut frå at Skipsbygg AS hadde nytta eit eksternt konsulentfirma til å konstruere ferja og utarbeide tekniske teikningar. Skipsbygg AS hevdar at konsulentfirmaet er ansvarlig for meirkostnadene som oppstod, og selskapet har sett fram eit krav om erstatning på inntil 7 MNOK. Konsulentfirmaet på sin side hevder at årsaken til feilen ligger i manglar ved kravspesifikasjonane som var utarbeidet av Skipsbygg AS. Då årsrekneskapen for 2011 blei avlagt, var saka uavklart.

- d. Drøft korleis Skipsbygg AS skal behandle erstatningskravet i årsrekneskapen for 2011?

La oss gå ut frå at styret i Skipsbygg AS sluttbehandlar årsrekneskapen for 2011 i møte 15.05.2012. Signert årsrekneskap blir sendt til aksjeeigarane den 24.05.2012 saman med innkalling til ordinær generalforsamling den 10.06.2012. Den 07.06.2012 blir et inngått forlik mellom Skipsbygg AS og konsulentfirmaet om ein erstatning på 3 MNOK.

- e. Drøft kva for verknad forliket har på årsrekneskapen for 2011.

LØSNINGSARK TIL OPPGAVE 1.

KANDIDATNR.:

ELIMINERING	Mervendi	ELIMINERINGER																	SUM ELIM.
Resultatregnskap	Oppkjøp																		
Driftsinntekter																			
Gevinster																			
Varekostnad																			
Av- og nedskrivning																			
Andre driftskostnader																			
Finansinntekter																			
Finanskostnader																			
Skattekostnad																			
Avsett til utbytte																			
Årsresultat til minoritet																			
Årsresultat til EK																			
Kontrollsum																			

Balance																		SUM ELIM.
Goodwill																		
Torrier																		
Bygninger																		
Andre varige driftsmidl.																		
Aksjer i Datter																		
Varer																		
Aksjer (oml.)																		
Andre oml. midl.																		
Aksjekapital																		
Annen EK																		
Minoritetsinteresser																		
Utsatt skatt																		
Langsiktig gjeld																		
Avsett utbytte																		
Kortsiktig gjeld																		
Kontrollsum																		